**Valtiovarainvaliokunnan verojaosto**
Eduskunta
00102 EDUSKUNTA

**Asia:** **Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettujen lakien liitteiden muuttamisesta**

Viite: HE 136/2016 vp

Suomen Omakotiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

## YLEISTÄ

Suomen Omakotiliitto on maamme pientaloasukkaiden ja vapaa-ajan asunnon omistajien valtakunnallinen edunvalvonta- ja palvelujärjestö. **Omakotiliittoon kuuluu 260 vapaaehtoisvoimin toimivaa omakotiyhdistystä ja vapaa-ajan asukkaiden yhdistystä, joiden yhteenlaskettu jäsenmäärä on yli 75.000 jäsentä**. Omakotiliitto on maamme 1,1 miljoonan pienkiinteistön omistajien ja 2,7 miljoonan asukkaan asialla. Lisäksi liitto ajaa maamme lähes 500.000 vapaa-ajan asunnon omistajien etua.

## ENERGIAVEROTUKSEN KOROTUKSEN TAVOITTEET

Nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa eräänä veropoliittisena linjauksena *"**verotuottojen lisäämiseksi ja samalla yhdistetyn tuotannon ohjaamiseksi vähäpäästöisemmäksi** on yhdistetyn tuotannon hiilidioksidiveron alennuksen (veroleikkuri) poistaminen vaiheittain".* Tällä tavoitellaan 90 miljoonan euron lisäverotuottoja. Lisäksi samalla korotetaan liikenteen polttonesteiden veroja 100 miljoonalla eurolla (korvaa makeisten ja jäätelön valmisteverosta luopumisen).

## VAIKUTUKSET KANSALAISTEN ASEMAAN

On hyvä, että hallituksen esityksessä on tarkasteltu energiaverotuksen korotuksen vaikutuksia kansalaisten asemaan. **Esityksen mukaan muutos nostaisi öljylämmitteisen omakotitalon polttoainekustannuksia keskimäärin 42 euroa vuodessa ja kaukolämpöä hyödyntävän omakotitalon lämmityskustannuksia noin 11 euroa vuodessa.** Lisäksi liikenteen polttoaineiden verotuksen korotus kasvattaa kotitalouden kulutusmenoja noin 31 eurolla. Yksittäisenä kustannuksena energiaverotuksen korotukset eivät näytä suurilta, mutta **siilomaisen hallinnon päätöksenteossa on ongelmana, että siinä tarkastellaan esitysten vaikutuksia vain yksittäisinä. Tällöin unohtuvat kotitalouden asumismenojen koko kokonaisuus sekä korotusten erilainen vaikutus eri asukasryhmiin ja heidän asumisensa kustannuksiin.** Asumismenot ovat 2000-luvulla kasvaneet yli 3 prosentin vuosivauhtia eikä suuntaan näytä tulevan muutosta (Pellervon taloustutkimus, PTT). Erityisesti energiaverotusta ja kiinteistöverotusta on korotettu liki vuosittain. Lisäksi sähkösiirtomaksuja on korotettu tänä vuonna merkittävästi.

Omakotiliiton mielestä asumismenojen kasvu ja erityisesti energiaverotuksen korotus eivät kohdistu kansalaisiin tasapuolisesti eivätkä kohtuullisesti. **Erityisen hankalassa asemassa ovat yksinelävät eläkeläiset. Öljylämmitteisessä omakotitalossa asuvan yksinelävän eläkeläisen asumismenojen osuus käytettävistä olevista tuloista on vuonna 2018 liki 50 %** (PTT). Nyt esitetty energiaverotuksen korotus kohdistuu heihin kipeimmin. Ylipäätään veronkorotukset heikentävät kotitalouksien ostovoimaa ja siten kiinteistön huolenpitoa ja elämistä.

Omakotiliitto pitää ajankohtaa esitetyille korotuksille erittäin huonona nykyisessä epävarmassa taloudellisessa tilanteessa, jossa elinkustannukset nousevat ja kansalaisten ostovoima heikkenee.

Postiosoite
Suomen Omakotiliitto ry
Asemapäällikönkatu 12 B
00520 HELSINKI

Puhelin
Vaihde (09) 680 3710
Sähköposti: etunimi.sukunimi@omakotiliitto.fi

Internet
www.omakotiliitto.fi
www.facebook.com/Omakotiliitto
https://twitter.com/omakotiliitto

**OMAKOTILIITTO ESITTÄÄ**

Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ovat kasvaneet ja kasvavat (0,8-1,0 prosenttia vuodessa v. 2016-2018) merkittävästi hitaammin kuin asumismenot (lähes 3 % vuodessa) ja muut elämisen kulut (PTT). Pelkästään asumisen kustannusten osalta valtio, kunnat ja yhtiöt ovat kasvattaneet erityisesti energiaverotusta, kiinteistöverotusta ja energiansiirtomaksuja. **Omakotiliitto edellyttää, että kunkin hallinnonalan siilomaisesta päätöksenteosta on siirryttävä kokonaisuuden hallintaan, joka huomioi kotitalouden käytettävissä olevat tulot ja (asumis)menot**. Suomessa tulee taata kaikille mahdollisuus kohtuuhintaiseen asumiseen ja elämiseen riippumatta iästä, asumismuodosta, asuinpaikasta, asunnon lämmitystavasta, asunnon omistusmuodosta taikka muista syistä.

Omakotiliitto esittää, että **energiaverotuksen korotusta tulee harkita uudelleen erityisesti ikääntyvien henkilöiden kotitalouksien lämmityksen osalta.** Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi kannustavat keinot toimivat paremmin, kuten on saatu huomata muun muassa kotitalouksien hankkimien ilmalämpöpumppujen ja aurinkopaneelien määrästä. **Omakotiliitto esittääkin, että pientalojen lämmitysjärjestelmämuutoksiin ympäristöystävällisiksi myönnettäisiin energia-avustuksia ja hallitusohjelmaankin kirjattu kotitalousvähennyksen korvausprosentti nostettaisiin pikimmiten**.

Omakotiliiton mielestä kotitalousvähennyksen määrä tulee nostaa vähintään 3.000 euroon puolisoa kohden ja palauttaa työstä korvattava osuus 60 %:iin. Yksinasujalla kotitalousvähennys tulee nostaa kaksinkertaiseksi. Kotitalousvähennyksen käyttöala tulee laajentaa myös suunnitteluun. Niillä, joilla ei tulojen vähäisyyden perusteella ole mahdollisuutta kotitalousvähennyksen käyttöön, tulee olla mahdollisuus saada korjausavustuksia**,** ilman käyttötarkoituksen tiukkaa rajaamista, kun kyse on asunnon korjaamisesta. Ylipäätään tulee olla niin, että asuminen omassa kodissa mahdollistetaan kaikille.

kunnioittavasti

Suomen Omakotiliitto ry

Mauri Harjula
puheenjohtaja

Kaija Savolainen
toiminnanjohtaja

Postiosoite
Suomen Omakotiliitto ry
Asemapäällikönkatu 12 B
00520 HELSINKI

Puhelin
Vaihde (09) 680 3710
Sähköposti: etunimi.sukunimi@omakotiliitto.fi

Internet
www.omakotiliitto.fi
www.facebook.com/Omakotiliitto
https://twitter.com/omakotiliitto